

Abbasqulu ağa Bakıxanovun qiymətli fikirləri və nəsihətləri

Tarixi öyrənmək, xüsusən, o xalq üçün vacibdir ki, onun keçdiyi həyat yolu həmin tarixdə əks olunsun. Tarix həmin xalqı doğma torpağının keyfiyyətləri, orada yaşayan tayfaların xarakterləri ilə tanış edir, xalqların bütün qarşılıqlı münasibətlərindən nəticə çıxararaq, zərər və xeyiri göstərir.

“Gülüstani-İrəm”dən

Tarix elə bir danışmayan natiqdir ki, sələflərin vəsiyyətlərini bütün təfəsilat və təriflərilə xələflərə bildirir, ehtiyac və rifah səbəblərini, tərəqqi və tənəzzül yollarını anladır... Bundan daha yaxşı nə ola bilər? Xüsusən hər bir ölkənin tarixi orada yaşayan xalq üçün faydalıdır; çünki tarix ona öz millətinin təbiət və adətlərindəki xüsusiyyətləri bildirir, qonşu tayfaların rəftarından məlumat verir, müxtəlif xalqlarla saxlanan əlaqənin əsas xeyir və zərərinə ona məlum edir.

Ey Qüdsi, ibrətlə bax bu gedişə,
Ağılla şüru et sən də hər işə.
Əqlə istinadın mənası çoxdur,
Bəxt üz döndərsə də, zərəri yoxdur.
Nakam yaşasa da şüurlu insan,
Yaxşıdır xoşbəxt bir nadan olmaqdan.

O xalq ki, öz tarixini bilir tarixini bilməyəndən bir pillə yuxarıdır.

Tarix elə bir danışmayan natiqdir ki, sələflərin vəsiyyətlərini bütün təfəsilat və təriflərilə xələflərə bildirir, ehtiyac və rifah səbəblərini, tərəqqi və tənəzzül yollarını anladır... Bundan daha yaxşı nə ola bilər?

Yaxşı kitab insan ruhu üçün bir bayramdır və bunu da Allah-təala insanlara bəxş etmişdir.

Sənə tapşırılmayan işi görməyə çalışma. Çünki ondan xeyir görməzsən və öz işindən də geri qalarsan.

Hər mənəbdə olsan, öz həddini bil ki, özünü olduğundan nə aşağı tut, nə də yuxarı.

Bilmədiyin bir işi inkar etmə və bildiyin bir işin düzgünlüyünə də çox bel bağlama. Çünki bizim biliyimiz hələ həddən ziyadə az və ağılınız gücsüzdür.

Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası
Abbasqulu ağa Bakıxanov-230

Ağıldan və elmdən daha yaxşı bir dövlət yoxdur. Çünki onlar həmişə səninlə olar və heç kəs onları sənin əlindən ala bilməz.

Yaxşı əməldən iki dəfə zövq alarsan: birincisi onu edəndə, ikincisi onun əvəzi sənə çatanda.

Öz qüvvət və istedadının dərəcəsində boynuna iş götür, nəinki nəfsin istədiyi qədər. Məlumdur ki, adam çox dalınca qoşduqda azdan da əli çıxar.

Şadlıq əldə etmək səbəblərinin fikrini etmək tükənməz bir qəmdir. Bu dairədən uzaq olan ürək şaddır.

Çox vaxt olur ki, pis hesab edilən işlərdən yaxşılıq doğur. Yoxsa Azər nəslindən bütləri qıran necə çıxa bilərdi?!

Aşıqın səbirli olması yaxşıdır,
Tutulmuş quş çabaladıqca , tora daha da möhkəm bənd olur.

Doğrudan da, insaf insan təbiətinin bəzəyidir, o, səlamətliyə və işin gözəl nəticə verməsinə səbəb olar. İnsanı bütün pisliliklərin mənbəyi olan zülmədən saqındırar.

Ürəkdə məhəbbətin nuru gözdəki işıq kimidir,
Canda eşqin havası bədəndə olan ruh kimidir.

Hər kəs vəzifədə, elmdə və yaşda səndən böyüksə ona hörmət elə ta ki, səndən kiçiklər də sənə hörmət etsinlər...

Hər kəsi görən zaman ona salam ver. Əgər o sənə bir söz desə ədəb və təvazölə ona cavab ver ki, hamı səni sevsin.

Bir adamı ehtiyac içində görəndə nə qədər bacarırsan ona kömək et ki, sənin bir şeyə ehtiyacın olanda başqaları da sənə kömək etsin.

Heç kəsin pisliliyini başqasına söyləmə . Çünki əgər o şəxs sənə düşməndirsə bu sözləri haman adama çatdırar. Əgər dostdursa sənin haqqında pis fikirə düşər.

Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası
Abbasqulu ağa Bakıxanov-230

Yalan danışmaqdan çəkin. Çünki hər kəs sənənin bu xüsusiyyətini bilsə doğru sözünə də inanmaz.

Hər kəs başqasının eybini sənə açıb desə ondan uzaq ol. Çünki o sənənin də eybini başqasına söyləyər...

İnsan qəzəbli olanda onun ağılı yerindən oynayar. Elə hallarda özünü hər şeydən çəkindir və hər işi acığının keçəndən sonra icra elə.

Elm və kamalı əldə etməyi hər şeydən daha əziz tut. Çünki hər şeyi onun vasitəsilə əldə edirlər.

Unutma, çox olur ki, biz bir işin necəliyinə inanırıq, amma sonra məlum olur ki,

Şüxluq və boş zarafatı özünə adət eləmə ki, nəzərlərdə yüngül görünərsən və istehza etdiyin mövqedə xalq sənədən inciyər və haqqında pis fikirlərə düşər.

Söhbət zamanı başqalarının danışığına mane olma. Mümkündür hiyləgər bir şəxs səhv edib öz sirrini açsın və düşmən sənənin xeyrini deyə. Amma sən çox danışsan belə nöqsanlar sənənin tərəfindən baş verər.

Sənə bir müsibət üz versə döz! Çünki əldən gedən bir də təəssüflə geri dönməz. Amma izzətsizlik üzündən gələcək işlərin tədbirindən də qafil olarsan.

Öz dərdsini başqasına söyləmə ki, əgər düşmən olsalar sənə rixxənd edib qüvvətlənərlər, əgər biganə olsalar onların nəzərində hörmətdən düşərsən və əgər dost olsalar onların qəmlənməsinə səbəb olarsan ki, bu da sənənin dərdsini təzələr...

Hər işi öz ağılının təsdiqi ilə gör...

Bilmədiyini bir işi inkar etmə!

Hər mənəbdə olsan öz həddini bil ki, özünü olduğundan nə aşağı tut, nə də yuxarı.

Hər is adam həmişə kədərli olar. Çünki, o nə qədər dövlət qazansa elə bilər ki, azdır.

Yaxşı əməldən iki dəfə zövq alırsan, birinci onu edəndə, ikincisi onun əvəzi sənə çatanda...